

[Eva Gredal.]

Når vi befinder os i diskussion på det sociale område, taler man ofte og gerne om forebyggelse, og det er rimeligt at føre denne diskussion ind her. Et par punkter vil jeg gerne trække frem. Vi tilbyder kvinder gode svangerskabsundersøgelser i hele svangerskabsperioden. Omkring selve fødslen, hvor vi ved at en del børn hjerneskades, er vores tilbud fra samfundets side måske ikke tilstrækkelige, selv om vi i de senere år har givet større muligheder for hospitalsfødsler og derved forebyggelse af nogle alvorlige skader. Vi ved også, at man gennem fostervandsundersøgelser kan påvise visse former for åndssvaghed. Skal vi give alle kvinder dette tilbud om undersøgelse og derved måske afværge menneskelige tragedier? Jeg ville være glad, hvis også dette kunne indgå i vores drøftelser.

Åndssvageforsorgen er en del af særfor sorgen, som omfatter nogle af de svagest stillede i vores samfund. Det kan ikke i vort såkaldte velfærdssamfund blive et spørgsmål, om vi har råd til at give den rette hjælp, det må vi have. Men vi må til enhver tid have lov at spørge, om pengene bruges rigtigt, om der er hold i de tanker, der udka stes, og om de tanker kan gennemføres. Vi har mange ideale krav, men jeg foretrækker en realistisk holdning til problemerne; det vil nemlig give mulighed for at løse flere af dem. Målet er normalisering i videst mulig udstrækning, og det betyder, at åndssvage forsorgens og særfor sorgens klientel skal have samme muligheder som resten af befolkningen. Ej heller for den har vi opfyldt de ideale krav til tilværelsen. Det må være politikerne, der er aktive og forrest med hensyn til at bedre forholdene. Det må være dem, der lægger linjen også for hele særfor sorgen, for det er dem, der skal skaffe pengene. Det er den politiske ledelse, der først og fremmest skal være klienternes advokat.

Erlendsson (FP):

Jeg har ikke til hensigt at tale så længe. Fra mit parti er vi meget interesseret i at høre alle de synspunkter, der vil komme til orde her i dag, men jeg vil dog gerne trække visse principielle linjer op og først sige, at jeg tvivler ikke på, at alle, der har med åndssvageforsorgen at gøre, arbejder ud fra de bedste hensigter.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er meget vigtigt at huske, at forældre med åndssvage børn ikke altid har noget, skal vi sige negativt ud af det. Det undrer måske mange gange folk, der ikke står i den situation; de forstår ikke rigtig, at man kan omfatte et åndssvagt barn med en sådan kærlighed og en sådan hensynsfuldhed, både fra forældrenes side og fra søskendes side. Jeg tror, de åndssvage mange gange giver deres familie noget, som beriger deres tilværelse, og jeg tror, at den konfliktsituation, som gang på gang optræder i familier, hvor problemerne måske bliver for store, fordi plejen rent fysisk kræver meget af dem, skyldes, at de kommer til at stå over for et valg: om de skal overlade deres barn til en institution eller de fortsat skal passe det i hjemmet. Hvad enten udgangen af deres overvejelser bliver den ene eller den anden, vil der i mange tilfælde komme forfærdelige samvittighedskonflikter ud af det.

Jeg tror derfor, at det behov, som en vis gruppe af åndssvageforsorgens klienter helt ned til et meget lavt intelligenskvotientniveau har for oplæring, tilgodeses bedst i et hjemligt miljø. Jeg vil lige sige med det samme, at målingen af intelligenskvotient er noget meget vanskeligt, og det er stadig til megen diskussion, hvordan man egentlig skal forstå det, ikke mindst i forholdet til de åndssvage, for det er lettere at måle den slags, når det drejer sig om normale. Men det har vist sig, at selv med børn, som man på forhånd vil tro intet kan lære, har intensiv optræning kunnet føre til bemærkelsesværdige resultater. Disse oplæringsmuligheder udnyttes altså bedst i et hjemligt miljø, og de store institutioner, som man nu bygger og har planer om at bygge, viser sig jo på den baggrund at være i nogen grad forældede, altså hvad visse af deres funktioner angår. Jeg taler ikke om de klienter, som er ganske uimodtagelige for enhver form for behandling, de skal naturligvis også passes, og det må ske på sådanne institutioner, men oplæringen, optræningen, så vidt man kan få et sådant barn og ungt menneske i gang med den, foregår bedst, når det sker i et hjemligt miljø.

Jeg havde egentlig troet, at fru Eva Gredal, som overtog projektet i Næstved, ville have udtalt sig lidt mere negativt om det, end det skete. Jeg har lidt på fornemmelsen,